

SÖDERTÄLJE KOMMUN Kommunstyrelsen	
2013 -02- 05	
Dnr	Rnr

18
(3)

KS 2013-02-22

2013-02-05
Tjänsteskrivelse
Dnr KS 11/340

Kontor
Kommunstyrelsens kontor/
Stöd & Strategi

Handläggare
Eva Bjurholm
08-52302947
Eva.bjurholm@sodertalje.se

Kommunstyrelsen

Folkhälsa för en långsiktigt hållbar samhällsutveckling – förslag till folkhälsopolicy i Södertälje kommun 2012-2018

Dnr 11/340

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen har i 2012 års verksamhetsplan för kommunstyrelsens kontor gett förvaltningen i uppdrag att ta fram en folkhälsopolicy och ett folkhälsoprogram för Södertälje kommun med hållbarhetsutskottet som beredande instans.

Hållbarhetsutskottet har, efter handläggning och bred remisshantering i nämnderna och förvaltningen samt med synpunkter från förvaltningens samarbetspartner i Stockholms Läns Landsting, berett underlaget till ny folkhälsopolicy för Södertälje kommun för perioden 2012-2018 - *Folkhälsa för en långsiktigt hållbar samhällsutveckling - folkhälsopolicy för Södertälje kommun 2012-2018*.

Kommunstyrelsens hållbarhetsutskott har vid sitt sammanträde den 13 mars 2012 beslutat att anta förvaltningens förslag till ny folkhälsopolicy för Södertälje kommun – *Folkhälsa för en långsiktigt hållbar samhällsutveckling - folkhälsopolicy för Södertälje kommun 2012-2018* och samtidigt överlämna ärendet till kommunstyrelsen för beslut.

Kommunstyrelsens kontor föreslår att kommunstyrelsen beslutar att anta *Folkhälsa för en långsiktigt hållbar samhällsutveckling - folkhälsopolicy för Södertälje kommun 2012-2018*.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsens kontors tjänsteskrivelse 2012-10-26

Folkhälsa för en långsiktigt hållbar samhällsutveckling – folkhälsopolicy för Södertälje kommun 2012 – 2018

Protokoll från hållbarhetsutskottet 2012-03-13

Ärendet

Kommunstyrelsen har i 2012 års verksamhetsplan för kommunstyrelsens kontor gett förvaltningen i uppdrag att ta fram en folkhälsopolicy och ett folkhälsoprogram för Södertälje kommun med hållbarhetsutskottet som beredande instans. Den föregående folkhälsoplanen antogs i Södertälje kommunfullmäktige 2001 och har sedan dess inte reviderats.

Förslaget till ny folkhälsopolicy i Södertälje kommun utgår från FN:s deklARATION för mänskliga rättigheter och är i överensstämmelse med folkhälsopolitikens övergripande mål och målområden på nationell nivå. Förslaget till folkhälsopolicy för Södertälje kommun formulerar en vision - *En god hälsa på lika villkor för alla i Södertälje kommun* - och sex strategiska målområden – *Goda livsvillkor; Hälsosamma levnadsvanor; God miljö; Goda arbetsförhållanden; Psykisk hälsa och Samverkan kring folkhälsa* - för att långsiktigt och hållbart kunna förverkliga folkhälsoarbetet i kommunen.

Ärendet har beretts av förvaltningen i ett tvärsektorielt samarbete över förvaltningsgränserna och med synpunkter från förvaltningens samarbetspartner i Stockholms Läns Landsting. Under perioden november 2011 – februari 2012 har en remissomgång genomförts, med deltagande från Arbetslivsnämnden, Enhörna kommunalnämnd, Hölö-Mörkö kommunalnämnd, Järna kommunalnämnd, kultur- och fritidsnämnden, miljönämnden, omsorgsnämnden, tekniska nämnden, stadsbyggnadsnämnden, Vårdinge-Mölnbo kommunalnämnd, handikapprådet, pensionärsrådet, socialnämnden, utbildningsnämnden och äldreomsorgsnämnden.

Förvaltningen har påbörjat arbetsprocessen att ta fram ett underlag till *Folkhälsoprogram för Södertälje kommun* med utgångspunkt i de sex strategiska målområden som föreslås i policyn.

Kommunstyrelsens hållbarhetsutskott har vid sitt sammanträde den 13 mars 2012 beslutat att anta förvaltningens förslag till ny folkhälsopolicy för Södertälje kommun – *Folkhälsa för en långsiktigt hållbar samhällsutveckling - folkhälsopolicy för Södertälje kommun 2012-2018* och samtidigt överlämna ärendet till kommunstyrelsen för beslut.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

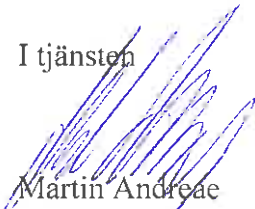
Förslaget till *Folkhälsa för en långsiktigt hållbar samhällsutveckling – folkhälsopolicy för Södertälje kommun 2012-2018* innebär inga omedelbara förändrade kostnader eller ändrad finansiering.

Beslut om finansiering av insatser som kan krävas för att genomföra policyn, som inte kan finansieras inom respektive nämnds ansvarsområde, ska beredas och hanteras i ordinarie Mål- och budgetprocess.

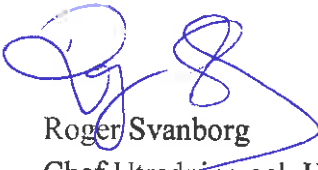
Kommunstyrelsens kontors förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar att anta *Folkhälsa för en långsiktigt hållbar samhällsutveckling - folkhälsopolicy för Södertälje kommun 2012-2018.*

I tjänsten

Martin Andreae
Stadsdirektör

Roger Svanborg
Chef Utredning och Hållbarhet

Beslutet expedieras till:
Kommunstyrelsens kontor
Hållbarhetsutskottet
Arbetslivsnämnden
Enhörna kommunaldelsnämnd
Hölö-Mörkö kommunaldelsnämnd
Järna kommunaldelsnämnd
Kultur- och fritidsnämnden
Miljönämnden
Omsorgsnämnden
Tekniska nämnden
Socialnämnden
Stadsbyggnadsnämnden
Utbildningsnämnden
Vårdinge-Mölnbo kommunaldelsnämnd
Äldreomsorgsnämnden
Handikapprådet
Pensionärsrådet

Folkhälsa för en långsiktigt hållbar samhällsutveckling

– folkhälsopolicy för Södertälje kommun 2012-2018

Folkhälsa för en långsiktigt hållbar samhällsutveckling - folkhälsopolicy för Södertälje kommun 2012-2018

Vision

Visionen är *"En god hälsa på lika villkor för alla i Södertälje kommun"* vilket innebär:

Alla invånare i Södertälje kommun, oavsett ålder, kön, socioekonomisk tillhörighet, *religion*, etnisk eller kulturell bakgrund, sexuell läggning eller funktionsnedsättning upplever möjligheter att leva ett hälsosamt liv.

I Södertälje kommun har alla invånare en god hälsa på lika villkor. Alla upplever att de har inflytande och är delaktiga i vad som rör deras eget liv och samhället i stort. Det finns förutsättningar att skapa sociala nätverk, att känna gemenskap med andra och känna trygghet i vardagen.

Alla invånare har tillgång till en god miljö, till arbete och, eller, annan meningsfull sysselsättning som ger möjligheter till försörjning, utbildning och egen utveckling.

Alla barn och unga har goda uppväxtvillkor. Alla förskolor, grundskolor och gymnasium arbetar strukturerat och metodiskt med hälsofrämjande frågor. Alla barn och unga får det individuella stöd de behöver. Samhällets institutioner och myndigheter har hög kvalitet och erbjuder föräldrar det stöd de behöver i sitt föräldraskap. Alla barn och unga har tillgång till ett starkt socialt nätverk av vuxna som garanterar att de blir sedda och bekräftade.

Alla äldre har förutsättningar att bibehålla en god hälsa högt upp i åldrarna. Ingen behöver bli sjuk eller dö i förtid på grund av förhållanden i sin miljö eller på grund av okunskap om hur den egna livsstilen och livssituationen påverkar hälsa och livskvalitet. Ingen behöver uppleva mobbning eller kränkande behandling.

Bakgrund

”Att skapa samhällseliga förutsättningar för en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen.”

Så formuleras det övergripande målet för folkhälsopolitiken på nationell nivå. Sveriges Riksdag har slagit fast *elva nationella målområden* som omfattar de bestämningsfaktorer som har störst betydelse för folkhälsan:

1. Delaktighet och inflytande i samhället
2. Ekonomiska och sociala förutsättningar
3. Barns och ungas uppväxtvillkor
4. Hälsa i arbetslivet
5. Miljöer och produkter
6. Hälsöfrämjande hälso- och sjukvård
7. Skydd mot smittspridning
8. Sexualitet och reproduktiv hälsa
9. Fysik aktivitet
10. Matvanor och livsmedel
11. Alkohol, tobak, narkotika, doping och spel

Kärnan i folkhälsoarbete är hälsöfrämjande och sjukdomsförebyggande insatser i befolkningen och spänner över ett brett fält av, i stort sett, alla samhällets områden. Hälsa är också en del av FN:s deklaration om mänskliga rättigheter (MR). Flera av de 30 artiklarna i MR-deklarationen berör folkhälsans bestämningsfaktorer, särskilt artikel 12 om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter, liksom även barnkonventionen. Sverige har därtill ställt sig bakom och undertecknat Europarådets¹ och Europeiska Unionens² (EU) bindande fördrag och stadgar, vilka bland annat säkerställer europeiska medborgares ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter och inkluderar folkhälsa i EU:s befogenhetsområden. EU:s gemensamma folkhälsoinsatser syftar till att komplettera medlemsländernas eget arbete och underlätta samarbete mellan medlemsländerna.

Förutsättningar

En förutsättning för ett väl förankrat folkhälsoarbete utgörs av ett på principer grundat handlande eller tillvägagångssätt, en policy³, som också anger den långsiktiga viljeinriktningen för arbetet. Södertälje kommuns folkhälsopolicy utgår från de elva nationella målområdena. Kommunen ansluter även till Stockholms Läns Landstings folkhälsomål.⁴ Kommunens folkhälsopolicy utgör styrinstrument för Södertälje kommuns folkhälsoarbete, som arbetsgivare, som myndighet och som producent av en mångfald samhällsservice. Södertälje kommun är och ska vara en av de främsta aktörerna och drivkrafterna i det lokala folkhälsoarbetet.

Hälsa är en grundläggande mänsklig rättighet och en förutsättning för andra mänskliga rättigheter. Hälsa är centralt för människors välbefinnande och för en hållbar samhällsutveckling. Hållbar

¹ Europarådet, Europeiska Sociala Stadgan, 1998

² Europeiska Unionen, Amsterdamfördraget, 1999

³ Svenska Akademiens ordlista

⁴ Folkhälsopolicy för Stockholms Läns Landsting 2008

Södertälje kommun/Folkhälsa för en långsiktigt hållbar samhällsutveckling – folkhälsopolicy för Södertälje kommun 2012-2018

utveckling vilar på vår gemensamma förmåga att nyttja, skapa och investera i de resurser som utgör basen för samhällsekonomin – inte minst mänskliga resurser – hälsa, kompetens och kreativitet.

Morgondagens generationer, jämfört med dagens, ska ges bättre förutsättningar för en god livskvalitet. För att främja en hållbar utveckling av folkhälsan är strategin att, i likhet med Miljöprogram för Södertälje kommun, söka samarbete så att så många som möjligt ska komma med i hållbarhetsarbetet. Hållbar utveckling, som även är ett centralt begrepp för Södertälje kommuns mål och budget, innehåller ekologiska, ekonomiska och sociala/kulturella dimensioner med tydlig bäring på folkhälsa och välfärd. Det är även viktigt att beakta samspelet mellan intentionerna i folkhälsopolicyn och andra viktiga kommunala styrdokument⁵ i Södertälje kommun.

En förutsättning för en god folkhälsa är långsiktighet och att folkhälsoarbete blir en del av den ordinarie kommunala verksamheten. Folkhälsopolicyn ska vara en del i den kommunala styrprocessen, och integreras i såväl mål och budget som i andra vägledande styrdokument. Ett tvärsektoriellt arbetssätt är en av grundbultarna och anses vara en av framgångsfaktorerna för att få ett långsiktigt fungerande folkhälsoarbete. Därtill krävs en aktiv samverkan mellan myndigheter och civilsamhälle⁶ för att förverkliga livskvalitet och en god hälsa hos medborgarna.

Vad är folkhälsa och folkhälsoarbete?

Innebörden i folkhälsa kan uttryckas: "Hälsa är en resurs för individen medan folkhälsa är ett mål för samhället."⁷ Nationella folkhälsokommittén har beskrivit innebörden av folkhälsa som: "Det allmänna fysiska och psykiska hälsotillståndet i befolkningen och i olika befolkningsgrupper - förekomsten och fördelningen av sjuklighet, skada, funktionsnedsättningar och dödsfall - orsakerna till förekomsten och fördelningen liksom konsekvenserna för individ och samhälle samt den förändring som sker över tid i dessa nu nämnda avseenden".⁸

Med folkhälsoarbete menas planerade och systematiska insatser för att främja hälsa och förebygga sjukdom och en uttalad avsikt att påverka faktorer (frisk-, skydds- och risk-) och förhållanden (struktur och miljö) som bidrar till en god och jämlik hälsa för hela befolkningen. Insatserna kan både vara samhälls- och/eller grupp- respektive individinriktade.

⁵ Mångfaldspolicy; Plattformen för värdegrundsarbetet; Handlingsplanen mot våld mot kvinnor och barn; Alkohol- och drogpolitiskt program, Miljöprogrammet, Trygghetsprogrammet, Översiktsplanen m fl.

⁶ föreningar, religiösa samfund, fackföreningar, idrottsföreningar, folkbildning m.fl., Wikipedia 2011

⁷ Folkhälsans villkor, Folkhälsogruppens rapport nr 9

⁸ Nationella folkhälsokommittén SOU 2000:91

Övergripande strategiska målområden för främjande av folkhälsa på lika villkor

I samklang med Stockholms Läns Landstings folkhälsopolicy⁹ betonar Södertälje kommuns folkhälsopolicy strategiska målområden för en långsiktigt hållbar samhällsutveckling. Södertäljes folkhälsopolicy har tagit fasta på sex strategiska huvudområden, vilka omfattar de nationella målområdena för folkhälsopolitiken.

Strategiskt målområde 1: Goda livsvillkor

En avgörande faktor för hälsan är människors känsla av sammanhang och möjlighet att påverka sina liv. I ett demokratiskt samhälle tillerkänns människor lika värde med jämlika möjligheter att vara delaktiga och ha inflytande. Om individer eller grupper av individer upplever att de inte kan påverka de egna livsvillkoren och utvecklingen av samhället uppstår utanförskap och maktlöshet. Brist på inflytande och möjligheter att påverka har ett starkt samband med hälsa. Goda livsvillkor omfattar också människors möjligheter till trygghet och frihet från våld.

Ojämlighet i hälsa ska minska genom att Södertälje kommun verkar för att stärka medborgarnas egenmakt och det civila samhället samt främjar alla kommuninnevänares goda livsvillkor, då särskilt äldre, barn och unga och föräldrar inom de nationella målområdena

- Delaktighet och inflytande i samhället
- Ekonomiska och sociala förutsättningar
- Barns och ungas uppväxtvillkor

Med jämlikhet i hälsa menas att alla människor – oavsett ålder, kön, klasstillhörighet, religion, etnisk eller kulturell bakgrund, sexuell läggning, funktionsnedsättning eller andra egenskaper – ska ha en rättvis möjlighet att uppnå sin fulla hälsopotential.

Skillnader i livsvillkor bidrar till skillnader i hälsa. Olika förutsättningar för män och kvinnor och mellan olika befolkningsgrupper bidrar till ojämlikhet i hälsa. Låg utbildningsnivå, bristande resurser och marginalisering minskar människors möjligheter till inflytande och påverkar hälsan negativt. Social integration och goda livsvillkor är därför av stor betydelse, både för befolkningens hälsa och för kommunens utveckling. Speciellt viktigt är detta för barn och ungdomar. Alla förskolor, grundskolor och gymnasium ska arbeta strukturerat och metodiskt med hälsofrämjande frågor på det sätt som läroplanen föreskriver. Lärande, värdegrund och hälsa påverkas till stora delar av samma generella faktorer – att kunna påverka sina livsvillkor, vara delaktig, bli sedd och bekräftad, att kunna se mening i tillvaron.

⁹ Folkhälsopolicy för Stockholms Läns Landsting 2008

Strategiskt målområde 2: Hälsosamma levnadsvanor

Södertälje kommun ska medverka till att förutsättningarna för goda levnadsvanor ska förbättras – ohälsa på grund av livsstil ska minska genom att hälsofrämjande levnadsvanor stimuleras och alla kommuninnevänares hälsosamma livsvillkor säkerställs inom målområdena

- Skydd mot smittspridning
- Sexualitet och reproduktiv hälsa
- Fysisk aktivitet
- Matvanor och livsmedel
- Alkohol, tobak, narkotika, doping och spel

Livsstil formar i hög utsträckning människors hälsa. Goda levnadsvanor stärker hälsan och kan bidra till att kvinnor och män med kroniska sjukdomar upplever färre funktionshinder.

Levnadsvanor grundläggs tidigt i livet, därför är barn, ungdomar och unga vuxna speciellt viktiga målgrupper. Forskning visar att socioekonomiskt resurssvaga familjer oftare riskerar att utveckla ohälsosamma levnadsvanor och bör därför prioriteras. Det nationella folkhälsomålet understryker att fysisk aktivitet, matvanor, sexualvanor och konsumtion av beroendeframkallande medel som tobak, alkohol, narkotika samt spelberoende påverkar hälsan.

Strategiskt målområde 3: God miljö

Södertälje kommun ska verka för att den miljörelaterade hälsan förbättras genom att integrera folkhälsoaspekter och Södertälje kommuns miljöprogram i det lokala och regionala planeringsarbetet/processen inom målområdet

- Miljöer och produkter

Tillgång till rent vatten, frisk luft och en god inom- och utomhusmiljö är grundläggande hälsofaktorer. Fysisk planering, infrastruktur och bebyggelse bland annat genom översiktsplan och andra planprocesser har en avgörande betydelse för den goda miljön. Sunda och säkra miljöer och produkter förebygger och motverkar onödiga skador och sjukdomar. Barn och ungdomar är särskilt sårbara. Miljöpåverkan under uppväxtåren kan i sin tur påverka hälsan genom hela livet. Den goda miljöns betydelse för folkhälsan samspelar med Miljöprogram för Södertälje kommun och dess olika aspekter, där t ex effekterna av de pågående klimatförändringarna särskilt måste beaktas och åtgärdas. Ett exempel på en sådan miljöaspekt är den globala höjningen av medeltemperaturen, vilket kan påverka särskilt sårbara befolkningsgrupper.

Strategiskt målområde 4: Goda arbetsförhållanden

Södertälje kommun ska verka för att den arbetsrelaterade hälsan förbättras genom att främja förbättrade villkor i arbetslivet, samt att stödja utveckling av tillväxt i näringslivet inom målområdet

- Hälsa i arbetslivet

Det nationella folkhälsomålet understryker vikten av tillgång till ett meningsfullt arbete och goda arbetsvillkor för befolkningens hälsa. En god och jämställd arbetsmiljö kan långsiktigt främja hälsa och bidra till en låg sjukfrånvaro. Omvänt kan otrygga anställnings- och arbetsförhållanden öka risken för ohälsa och sjukdom.

Södertälje har en förhållandevis stor grupp av innevånare som av olika anledningar står utanför arbetslivet. Det finns ett starkt samband mellan människors ohälsa och utanförskap i samhället. Arbetslöshet är stor riskfaktor. Förutom arbetslöshet utgörs de största arbetsrelaterade hälsoriskerna av bristande inflytande och stöd, höga krav och fysisk överbelastning, hot och våld, buller, luftföroreningar och andra kemiska faktorer.

Södertälje kommun är en stor arbetsgivare i Södertälje och det finns ytterligare ett flertal stora offentliga och privata arbetsgivare inom kommungränsen, förutom en mångfald småföretag. Södertälje kommun ska som arbetsgivare föregå med gott exempel och genomföra intentionerna i medarbetar- och ledarskapspolicy samt verka för en utmärkt fysisk och psykosocial arbetsmiljö.

Strategiskt målområde 5: Psykisk hälsa

Psykisk hälsa spänner som en bestämningfaktor över flera av de nationella målområdena. God psykisk hälsa är en förutsättning för ett fungerande vardagsliv, god livskvalité och balans i livet. En positiv självbild och ett gott självförtroende bidrar till individens utveckling. Uppväxt, familjeförhållanden och sociala nätverk är av avgörande betydelse för vår psykiska hälsa och förmåga att hantera stress. Även faktorer som arbetsmiljö, utbildningsnivå, socioekonomi, könsroller och kulturell förankring påverkar vår förmåga att hantera psykisk påfrestning.

Södertälje kommun ska i samverkan med andra samhällsaktörer aktivt bidra till att stärka grupper och enskilda personers resurser så att de själva kan hantera psykiska hälsorisker. Kommunen kan även bidra till att minska isolering, ensamhet och otrygghet genom att främja tillkomsten av miljöer och mötesplatser som främjar den psykiska hälsan.

Strategiskt målområde 6: Samverkan kring folkhälsa

Samverkan utgör kärnan i lokalt folkhälsoarbete. Folkhälsoarbete kräver samverkan mellan många sektorer och aktörer där ansvarsområdena är tydliggjorda, inte minst i offentliga myndigheter och institutioner. En god infrastruktur för tvärsektorielt arbete med hälsofrågor ska finnas, såväl internt i kommunen som i samverkan med andra aktörer. Det ska finnas god tillgång till hälso- och förebyggande resurser, vilka präglas av ett hälsofrämjande arbetssätt. Det gäller t ex samarbetet med landstinget i beroendefrågor, ungdomsmottagningar, psykiatri och äldreomsorgen.

En framgångsfaktor i folkhälsoarbetet är att olika befolkningsgrupper är delaktiga vid planering, beslut och genomförande av hälsofrämjande insatser. Om de offentliga krafterna samverkar med ideella och privata aktörer ökar möjligheterna att se och synliggöra den enskilde och olika

Södertälje kommun/Folkhälsa för en långsiktigt hållbar samhällsutveckling – folkhälsopolicy för Södertälje kommun 2012-2018

grupperns behov. Samverkan mellan Södertälje kommun och det civila samhället¹⁰ ska utökas och förutsättningarna för den ideella sektorns folkhälsoinriktade arbete förbättras.

Utgångspunkter för genomförande

Långsiktighet

Folkhälsoarbetet ska ingå i det vardagliga arbetet och verka under lång tid för att ge resultat. Det är det systematiska arbetet, integrerat i den egna verksamheten, som kan förväntas ge de stora folkhälsovinster.

Helhetsperspektiv och ett hälsofrämjande synsätt

Synen på folkhälsa måste utgå ifrån ett helhetsperspektiv då hälsan påverkas av många faktorer i många olika sammanhang. Södertälje kommuns alla nämnder, styrelser, kontor och bolag ska själva lyfta fram hur respektive verksamhet påverkar befolkningens hälsa samt aktivt samverka med andra aktörer.

Vetenskaplig grund

Insatser inom folkhälsoområdet ska vara kunskapsbaserade och bygga på vetenskap och beprövad erfarenhet. När nya eller oprövade insatser används bör utvärdering i syfte att belysa effekterna av insatsen genomföras. Återkoppling av resultaten ska ske för lärande och förbättring av insatser och åtgärder.

Tidsaspekt

Folkhälsopolicyn ligger till grund för Södertälje kommuns folkhälsoprogram som revideras vart fjärde år och följer fullmäktiges mandatperioder. Folkhälsopolicyn revideras vart åttonde år, eller i mån av behov. Såväl folkhälsopolicy som folkhälsoprogram integreras i Södertälje kommuns mål och budgetdokument samt omsätts i verksamhets- och arbetsplaner.

Uppföljning

Kommunstyrelsen ansvarar för samordning, kommunikation, uppföljning och revidering av folkhälsoarbetet, samt att en stödstruktur för genomförandet inrättas. Den samlade uppföljningen kan samordnas med kommunens årsredovisning i form av Barnbokslut, Valfärdsbokslut och/eller Hållbarhetsbokslut. Indikatorer och mätetal för uppföljning utvecklas i program för folkhälsoarbetet.

¹⁰ föreningar, religiösa samfund, fackföreningar, idrottsföreningar, folkbildning m fl, Wikipedia 2011

Förslag till folkhälsopolicy i Södertälje kommun

– sammanställning av remissyttranden

Handläggare:

Eva Bjurholm
Stöd & Strategi

Förslag till folkhälsopolicy i Södertälje kommun – sammanställning av remissyttranden

Kommunstyrelsens hållbarhetsutskott beslutade vid sitt sammanträde den 25 oktober 2011 att för yttrande remittera förvaltningens förslag till ny folkhälsopolicy för Södertälje kommun – *Folkhälsa för en långsiktigt hållbar samhällsutveckling – folkhälsopolicy för Södertälje kommun 2012-2018 (Dnr KS11/340)* - till samtliga nämnder, styrelser och rådsorgan i Södertälje kommun.

Sammanfattning av ärendet

Yttranden har inkommit från Arbetslivsnämnden, Enhörna kommunalnämnd, Hölö-Mörkö kommunalnämnd, Järna kommunalnämnd, Kultur och fritidsnämnden, Miljönämnden, Omsorgsnämnden, Tekniska nämnden, Stadsbyggnadsnämnden, Vårdinge-Mölnbo kommunalnämnd, Handikapprådet, Pensionärsrådet, Socialnämnden, Utbildningsnämnden och Äldreomsorgsnämnden.

Förvaltningen har sammanställt och beaktat remissinstansernas synpunkter. Samtliga nämnder och rådsorgan tillstyrker förslaget till ny folkhälsopolicy för Södertälje kommun – *Folkhälsa för en långsiktigt hållbar samhällsutveckling – folkhälsopolicy för Södertälje kommun 2012-2018*.

Ett flertal synpunkter kan hänföras till det fortsatta arbetet med framtagandet av ett program för folkhälsa, bl a vikten av avgränsningar för verksamheternas sinsemellan olika ansvarsområden i folkhälsoarbetet, översyn och revidering av befintliga kommunala policydokument för samordning med folkhälsopolicyn, betydelsen av uppföljning och samordning av mål och indikatorer med Södertälje kommuns mål och budgetdokument på såväl kommunövergripande som på nämndnivå. De idag förekommande särredovisade boksluten, t ex barn-, välfärds- och hållbarhetsbokslut, bör integreras i ett gemensamt bokslut och samordnas med uppföljningen av folkhälsopolicyn. Förvaltningen stödjer även förslaget att det fortsatta programarbetet tar avstamp i Stockholms läns landstings folkhälsorapport från 2011.

Förvaltningen hänskjuter förslaget om en folkhälsoenhet på central kommunal nivå samt resurser till nämnderna för folkhälsoarbetet till det fortsatta arbetet med programmet för folkhälsa.

Förvaltningen har tagit hänsyn till utbildningsnämndens och handikapprådets samt pensionärsrådets förslag om konkreta ändringar och tillägg i förslaget till folkhälsopolicy för Södertälje kommun. Dessa ändringar är markerade med kursiv stil i den bilagda policyn.

Ärendet

Kommunstyrelsen har i 2011 års verksamhetsplan för kommunstyrelsens kontor gett förvaltningen i uppdrag att ta fram en folkhälsopolicy och ett folkhälsoprogram för Södertälje kommun med hållbarhetsutskottet som beredande instans. Förvaltningens förslag till folkhälsopolicy grundar sig på FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna och de 11 nationella folkhälsomålen och har samma inriktning som Stockholms läns landstings folkhälsopolicy. I förslaget till folkhälsopolicy

för Södertälje kommun formuleras en vision: ”En god hälsa på lika villkor för alla i Södertälje kommun” samt sex strategiska målområden för ett långsiktigt och hållbart Södertälje – *Goda livsvillkor; Hälsosamma levnadsvanor; God miljö; Goda arbetsförhållanden; Psykisk ohälsa och Samverkan kring folkhälsa.*

Hållbarhetsutskottet beslutade i oktober 2011 att godkänna förvaltningens förslag till folkhälsopolicy och remittera förslaget till kommunens nämnder, styrelser och rådsorgan för yttrande senast i februari 2012.

Sammanställning av yttranden

Yttranden har inkommit från Arbetslivsnämnden, Enhörna kommunalnämnd, Hölö-Mörkö kommunalnämnd, Järna kommunalnämnd, Kultur och fritidsnämnden, Miljönämnden, Omsorgsnämnden, Tekniska nämnden, Stadsbyggnadsnämnden, Vårdinge-Mölnbo kommunalnämnd, Handikapprådet, Pensionärsrådet, Socialnämnden, Utbildningsnämnden, Äldreomsorgsnämnden

Samtliga nämnder och rådsorgan som lämnat yttrande tillstyrker förslaget till ny folkhälsopolicy för Södertälje kommun – *Folkhälsa för en långsiktigt hållbar samhällsutveckling – folkhälsopolicy för Södertälje kommun 2012-2018.*

Remissvaren uttrycker att det är viktigt att Södertälje kommun och dess verksamhetsområden tar till sig innehållet och intentionerna i folkhälsopolicyn och omsätter dessa i praktiken. Ansvaret mellan och inom de kommuninterna verksamhetsområdena måste definieras, liksom även samarbetet med externa samverkansaktörer. I detta sammanhang är det viktigt att identifiera vilka insatser som ska göras, var och av vem, liksom en prioritering av de insatser som är mest effektiva. För att skapa mesta möjliga effektivitet och resultat föreslås att Södertälje kommun ser över, reviderar och samordnar redan befintliga kommunala policydokument som på olika sätt har bäring på folkhälsoarbetet.

Remissvaren understryker vidare att uppföljningen av folkhälsoarbetet är av central betydelse i samband med delårsbokslut och årsredovisning. Mål och indikatorer bör utarbetas gemensamt i förvaltningen och kopplas till Södertälje kommuns övergripande mål och budgetdokument och även vara möjliga att följa upp genom samordning med bl a målen i skolans läroplaner, d v s verksamhetsnära målområden. De nu förekommande särredovisade boksluten i årsredovisningen – barnbokslut, välfärdsbokslut och hållbarhetsbokslut – föreslås bli samordnade i ett bokslutsområde vilket även inkluderar uppföljningen av folkhälsoarbetet.

Social-, omsorgs- och äldrenämnderna menar att det måste skapas en tydlig organisation för att driva det fortsatta folkhälsoarbetet. Nämnderna föreslår att en folkhälsoenhet under ledning av stadsdirektören inrättas på kommunstyrelsens kontor, därför att ett strukturerat folkhälsoarbete fordrar att resurser avsätts på central kommunal nivå. För att nå uppsatta mål krävs också att tillräckliga resurser avsätts till berörda nämnder.

Utbildningsnämnden föreslår en ändring av meningen i folkhälsopolicyn sidan 3 fjärde stycket: "Alla förskolor, grundskolor och gymnasium har en tydlig hälsofrämjande profil" ersätts med "Alla förskolor, grundskolor och gymnasium arbetar strukturerat och metodiskt med hälsofrämjande frågor på det sätt som läroplanen föreskriver". Vidare föreslås ett tillägg under strategiskt målområde 1: *Goda livsvillkor* - "Lärande, värdegrund och hälsa påverkas till stora delar av samma generella faktorer – att kunna påverka sina livsvillkor, vara delaktig, bli sedd och bekräftad, att kunna se mening i tillvaron".

Remissvaren uttrycker att det i framtagandet av folkhälsoprogrammet är viktigt att ta hänsyn till och utgå från Stockholms läns landstings folkhälsorapport. Handikapprådet och Pensionärsrådet framhåller att folkhälsopolicyn bör beakta betydelsen av förbättrad tillgänglighet, arbetsplatsanpassning, förbättrade allmänna kommunikationer och tillgång till affärer och postlådor samt effekterna av den trådlösa kommunikationstekniken och elektromagnetisk strålning. Trygghet bör betonas ytterligare i folkhälsopolicyn, särskilt inom offentlig miljö och bondemiljö och då särskilt för de äldre. Mobbning och annan kränkande behandling kan aldrig tolereras. Handikappfrågorna bör inkluderas i folkhälsoarbetet för att minska ohälsan bland personer med funktionsnedsättning.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen har beaktat remissinstansernas synpunkter. Flertalet synpunkter kan hänföras till det fortsatta arbetet med framtagandet av ett program för folkhälsa, så t ex folkhälsoarbetets avgränsningar gentemot kommunförvaltningens interna verksamhetsområden och externa samverkansparter. Likaledes är det viktigt att Södertälje kommuns befintliga policydokument koordineras med folkhälsopolicy och program för folkhälsa för att undvika "policyträngsel". I det sammanhanget kan det vara viktigt att kommunstyrelsen ger förvaltningen i uppdrag att se över och revidera aktuella policydokument. I det fortsatta arbetet med program för folkhälsoarbetet, är det ävenledes viktigt att identifiera och prioritera vilka insatser som ska göras, vilka som har mesta möjliga effekt. En utgångspunkt i detta arbete är underlaget i den av Stockholms läns landstings under 2011 utgivna Folkhälsorapporten.

Uppföljningen av folkhälsoarbetet är av central betydelse i samband med delårsbokslut och årsredovisning. Mål och indikatorer måste utarbetas gemensamt i förvaltningen och kopplas till Södertälje kommuns övergripande och verksamhetsnära mål och budgetdokument. De idag parallella särredovisade boksluten - barnbokslut, välfärdsbokslut m fl - bör samordnas i ett bokslutsdokument som också inkluderar folkhälsa.

Förvaltningen hänskjuter förslaget om en folkhälsoenhet på central kommunal nivå samt resurser till nämnderna för folkhälsoarbetet till det fortsatta arbetet med programmet för folkhälsa.

Förvaltningen har tagit hänsyn till utbildningsnämndens och handikapprådets samt pensionärsrådets förslag om konkreta ändringar och tillägg i förslaget till folkhälsopolicy för Södertälje kommun. Dessa ändringar är markerade med kursiv stil i den bilagda policyn.

Ekonomiska förutsättningar

Förslaget till *Folkhälsa för en långsiktigt hållbar samhällsutveckling – folkhälsopolicy för Södertälje kommun 2012-2018* innebär inga omedelbara förändrade kostnader eller ändrad finansiering. På längre sikt, kan dock ett framgångsrikt genomförande av den nya policyn antingen behöva en omDispositionering eller en förstärkning av personalresurser på central kommunledning och/eller på kontoren för samordning och verkställighet av intentionerna i policyn.

Förvaltningens förslag

Kommunstyrelsens kontor föreslår att hållbarhetsutskottet godkänner sammanställningen av remissinstansernas yttranden och de ändringar som gjorts i *Folkhälsa för en långsiktigt hållbar samhällsutveckling – folkhälsopolicy för Södertälje kommun 2012-2018*.

Kommunstyrelsens kontor föreslår att hållbarhetsutskottet godkänner *Folkhälsa för en långsiktigt hållbar samhällsutveckling – folkhälsopolicy för Södertälje kommun 2012-2018* och lämnar över ärendet till kommunstyrelsen för beslut.

I tjänsten

Paki Holvander

Kommunstrateg, demokrati och mångfald

§ 6 Förslag till folkhälsopolicy i Södertälje kommun – sammanställning av remissyttranden

Dnr KS 11/340

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsens hållbarhetsutskott beslutade vid sitt sammanträde den 25 oktober 2011 att för yttrande remittera hållbarhetsutskottets förslag till ny folkhälsopolicy för Södertälje kommun – *Folkhälsa för en långsiktigt hållbar samhällsutveckling – folkhälsopolicy för Södertälje kommun 2012-2018* (Dnr KS11/340) – till samtliga nämnder, styrelser och rådsorgan i Södertälje kommun.

Förvaltningen har sammanställt och beaktat remissinstansernas synpunkter. Samtliga nämnder och rådsorgan tillstyrker hållbarhetsutskottets förslag till ny folkhälsopolicy för Södertälje kommun – *Folkhälsa för en långsiktigt hållbar samhällsutveckling – folkhälsopolicy för Södertälje kommun 2012-2018*. Några få konkreta ändringar och tillägg har framförts av remissinstanserna. Dessa har beaktats i förslaget till folkhälsopolicy för Södertälje kommun och är markerade med kursiv stil i den bilagda policyn. Ett flertal synpunkter kan hänföras till det fortsatta arbetet med framtagandet av ett program för folkhälsa.

Kommunstyrelsens kontor föreslår att hållbarhetsutskottet godkänner sammanställningen av remissinstansernas yttranden och de ändringar som gjorts i *Folkhälsa för en långsiktigt hållbar samhällsutveckling – folkhälsopolicy för Södertälje kommun 2012-2018*. Kommunstyrelsens kontor föreslår att hållbarhetsutskottet godkänner *Folkhälsa för en långsiktigt hållbar samhällsutveckling – folkhälsopolicy för Södertälje kommun 2012-2018* och lämnar över ärendet till kommunstyrelsen för beslut.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsens kontors tjänsteskrivelse 2012-03-05

PM Förslag till folkhälsopolicy i Södertälje kommun - sammanställning av remissyttranden 2012-03-05

Folkhälsa för en långsiktigt hållbar samhällsutveckling – folkhälsopolicy för Södertälje kommun 2012 - 2018

Hållbarhetsutskottets beslut

1. Hållbarhetsutskottet godkänner sammanställningen av remissinstansernas yttranden och de ändringar som gjorts i ”Folkhälsa för en långsiktigt hållbar samhällsutveckling – folkhälsopolicy för Södertälje kommun 2012-2018”.

Justerandes signum

Anslagsdatum

Utdragsbestyrkande

2012-03-16

§ 6 forts

2. Hållbarhetsutskottet antar ”Folkhälsa för en långsiktigt hållbar samhällsutveckling – folkhälsopolicy för Södertälje kommun 2012-2018” och lämnar över ärendet till kommunstyrelsen för beslut.

Beslutet expedieras till:

Eva Bjurholm, Ksk

Paki Holvander, Ksk

Justerandes signum

Anslagsdatum
2012-03-16

Utdragsbestyrkande

			
---	---	--	--